

Konsekvensutredning, förslag till ändrade föreskrifter om behörighet att använda växtskyddsmedel (SJVFS 2014:35)

Inför att en förvaltningsmyndighet ska besluta om föreskrifter eller allmänna råd ska som huvudregel en konsekvensutredning tas fram och dokumenteras. Denna konsekvensutredning utgår från Ekonomistyrningsverkets vägledning. Delar i vägledningen som inte tagits med motiveras.

KONSEKVENsutredning, förslag till ändrade föreskrifter om behörighet att använda växtskyddsmedel (SJVFS 2014:35)	1
1 ALLMÄNT	2
2 BEMYNDIGANDEN M.M.	7
3 FÖRETAG	8
4 STATEN	11
5 SAMRÅD	15
6 IKRAFTTRÄDANDE OCH UTVÄRDERING	15

1 Allmänt

Kontaktperson hos Jordbruksverket:

John Nörregård, miljöregelenheten, växt- och kontrollavdelningen

1.1 Föreskrifter som ändras

Tabell med nya eller ändrade paragrafer

Kapitel	Paragraf	Avseende	Anmärkning
		Namnet på föreskrifterna	Ändrad
1	1	Förtydligande av tillämpningsområde	Ändrad
1	3	Införande av definition av inriktningsdag	Ändrad
2	1	Överförande av ansvaret för utbildning i och omkring växthus tillbaka till Jordbruksverket samt redaktionella ändringar	Ändrad
2	2	Återtagande av ansvaret för utbildning i och omkring växthus samt redaktionella ändringar	Ändrad
2	2a	Införande av kursavgifter, höjning av befintliga kursavgifter samt redaktionella ändringar	Ändrad
2	4	Ändring av giltighetstid för utbildningsbevis samt förtydligande och uppdelning av bestämmelsen	Ändrad
2	4a	Förtydligande av möjlighet att erhålla nytt utbildningsbevis	Ny
2	5	Förtydligande av bestämmelsens innebörd	Ändrad
2	6		Upphävd
3	4	Redaktionell ändring	Ändrad
4	2	Precisering av vilka bestämmelser som Jordbruksverket kan göra undantag från	Ändrad
	Bilaga	Förtydligande av hänvisning till direktiv och fotnot	Ändrad

1.2 Förslaget berör

Företag

Andra enskilda

Kommuner

Regioner

Staten

1.3 Problemet och vilken förändring som eftersträvas

Föreskrifterna som är föremål för detta ändringsarbete innehåller bestämmelser för utbildning, utbildningsbevis och ansökan om tillstånd för användning av växtskyddsmedel som omfattas av 2 kap. 20 § 1. förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel. Det gäller användning:

- inom jordbruk, skogsbruk, parkskötsel eller trädgårdsskötsel,
- på tomtmark för bostadshus,
- på skolgårdar och gårdar till förskolor,
- på lekplatser som allmänheten har tillträde till,
- inom idrotts- och fritidsanläggningar,
- vid planerings- och anläggningsarbeten,
- på vägområden och banvallar,
- på grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor, och
- på ytor av asfalt eller betong eller andra hårdgjorda material

Ändring av namnet på föreskrifterna

Det nuvarande namnet ”Statens jordbruksverks föreskrifter om behörighet att använda växtskyddsmedel” stämmer inte överens med den terminologi som används i förordningen om bekämpningsmedel. Den som vill använda växtskyddsmedel ansöker om användningstillstånd och detta kan sökas efter att man har genomgått obligatorisk utbildning och fått ett utbildningsbevis. Begreppet behörighet anger inte om det uppnåtts när man fått ett utbildningsbevis eller ett användningstillstånd. Vi bör därför ändra föreskriftsnamnet för att förtydliga vad föreskrifterna omfattar och för att inte bidra till felaktig användning av begreppet behörighet. Förslaget på nytt namn på föreskrifterna är ”Statens jordbruksverks föreskrifter om utbildning om och tillstånd för användning av växtskyddsmedel”.

Införande av en definition av vad som är en inriktningsdag

Av föreskrifterna framgår idag i 2 kap. 5 § att den som har ett giltigt utbildningsbevis för användning av växtskyddsmedel *utomhus* eller *i och omkring växthus* kan välja att komplettera sin utbildning med en inriktningsdag enligt kursplanerna, och på så sätt få ett utbildningsbevis också för det användningsområde som inriktningsdagen motsvarar. Vad som menas med en inriktningsdag framgår inte av föreskriftstexten. Vi bedömer därför att det behöver införas en definition av vad inriktningsdag innebär. I praktiken är en inriktningsdag utbildningens andra dag som den beskrivs i Jordbruksverket kursplan. Inriktningsdag förekommer i grundutbildningarna för användning av växtskyddsmedel *utomhus* samt *i och omkring växthus*.

Återtagande av ansvar för utbildning i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus

I nu gällande föreskrifter har Jordbruksverket meddelat att länsstyrelsen ska erbjuda utbildning inom de angivna områden som framgår i 2 kap. 1 §. Stöd för att föreskriva att länsstyrelsen ska erbjuda vissa utbildningar finns i 2 kap. 14 § förordningen om bekämpningsmedel.

Växthusodlingen i Sverige har inte så stor omfattning och länsstyrelserna anser att de har svårt att var och en upprätthålla den kompetens som krävs för att hålla utbildningen för branschen (kurser i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus). Näringen (Lantbrukarnas riksförbund, växtskyddsmedelsanvändare, rådgivare med flera) efterfrågar en mer anpassad utbildning utifrån olika inriktningar vid användning av växtskyddsmedel i och

omkring växthus samt att kurserna ska arrangeras på fler platser i landet än, som idag, bara i Skåne län. Brister som uppmärksammas vid miljötillsyn hos växthusodlare indikerar också att det finns vissa brister i kunskapen hos användarna av växtskyddsmedel.

Om Jordbruksverket återtar ansvaret för kurserna i och omkring växthus och håller dem i egen regi bedöms kursdeltagarnas behov av kunskap tillgodoses på ett bättre sätt. Innehållet i utbildningen kan anpassas bättre efter rådande förhållanden och det blir lättare att arrangera kurserna på fler platser i Sverige eftersom Jordbruksverket har ett nationellt ansvar. Genom bättre anpassad utbildning förväntas kunskapen öka och brister som upptäcks i miljötillsynen, och som beror på bristande kunskap, minska. På sikt bör det kunna leda till en mindre tidskrävande tillsyn för både näring och kommuner.

Förändringen uppnås genom att de utbildningar som länsstyrelsen inte längre ska hålla flyttas från 2 kap. 1 § till 2 kap. 2 §, där de användningsområden som Jordbruksverket erbjuder utbildningar inom anges.

Införande av avgifter för utbildningar som Jordbruksverket återtar ansvaret för

Om Jordbruksverket återtar ansvaret för att genomföra grund- och vidareutbildning samt inriktningsdagen som rör användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus, behöver föreskrifterna kompletteras med avgifter för dessa utbildningar. Avgiftens storlek föreslås bli reglerad i 2 kap. 2 a § där övriga kursavgifter för de utbildningar som Jordbruksverket genomför är föreskrivna. Storleken på kursavgifterna som föreslås framgår i avsnitt 4.2.

Höjning av befintliga kursavgifter

Kursavgiften för grundutbildningen i användning av växtskyddsmedel för betning är idag 5 200 kr per deltagare. Denna behöver höjas till 5 800 kr för att täcka ökade kostnader för hyra av lokal, personalkostnader med mera. För kursavgiften för utbildningen för behandling av stubbar mot rottröta föreslås en höjning från 200 kr till 370 kr per deltagare för att täcka de kostnader som uppstod då den digitala kursen utvecklades. Dessa belopp ändras i den bestämmelse där nuvarande avgifter är föreskrivna, 2 kap. 2 a §.

Förändring av giltighetstiden för ett utbildningsbevis när en vidareutbildning genomförs mer än ett år innan giltighetstiden för ett befintligt utbildningsbevis löper ut

Vidareutbildning kan idag enligt 2 kap. 4 § genomföras redan under den fjärde kurssäsongen, dvs. mer än ett år innan en användares utbildningsbevis och tillstånd för användning går ut. Användaren får då ett utbildningsbevis och tillstånd som är giltigt i sex år istället för fem år efter man gått kursen. Syftet med denna möjlighet har historiskt sett varit att utjämna deltagarantalet mellan olika år. Det behovet ser vi inte längre utan deltagarantalet är naturligt väl fördelat mellan åren. De administrativa system som ska stödja länsstyrelserna i kursadministrationen har också haft svårt att automatiskt hantera detta ”extra år”. Det har orsakat administrativt merarbete för länsstyrelserna och Jordbruksverket, och skapat otydligheter kring giltigheter av tillstånd vid den tillsyn som bedrivs.

Att i stället föreskriva samma giltighetstid (fem år) för samtliga utbildningsbevis, oavsett när en vidareutbildning genomförs inom dess giltighetstid, skapar en tydlighet för användare och myndigheter och minskar arbetet med administration. Vi bedömer det som rimligt att det inte ska gå mer än fem år innan det är dags för att uppdatera sina kunskaper på området, vilket är i enlighet med den generella principen i 2 kap. 4 § första och andra stycket. Ändringen genomförs genom att tredje stycket i 2 kap. 4 § stryks. Det kommer alltså stå en användare fritt att bestämma när i tid man vill gå en vidareutbildning under giltighetstiden för ett befintligt utbildningsbevis. Det nya utbildningsbeviset kommer alltid ha giltighetstid som sträcker sig till och med den 31 maj fem år efter den kurssäsong som utbildningen genomfördes.

En enhetlighet kring giltighetstiden för utbildningsbevisen är att föredra också utifrån bedömningen av att en användare av växtskyddsmedel ska ha den särskilda kunskap som behövs för att hantera växtskyddsmedel på ett säkert sätt.

Uppdelning av bestämmelse och införande av ny paragraf

Nuvarande formulering av bestämmelsen i 2 kap. 4 § är inte tydlig och innehåller information om både giltighetstid och tillvägagångssätt för att få ett nytt utbildningsbevis. Vi föreslår därför att dels förtydliga lydelsen, dels dela upp informationen i två paragrafer. Därigenom blir 2 kap. 4 § och 2 kap. 4 a § mer renodlade och enklare att förstå.

Förtydligande av att möjligheten att få ett utbildningsbevis efter en inriktningsdag inte gäller för samtliga områden

Vi föreslår ett förtydligande av lydelsen i 2 kap. 5 §. Formuleringen antyder att de som är berörda av bestämmelsen har möjlighet att gå valfri inriktningsdag och på så sätt få utbildningsbevis för flera olika områden. Det är dock endast på grundutbildningarna inom områdena utomhus och i och omkring växthus som det förekommer inriktningsdagar. Anledningen är att grunderna bedöms vara jämförbara på de bägge områdena. Vi behöver därför förtydliga bestämmelsen genom att precisera detta.

Borttagande av möjligheten att kunna få utbildningsbevis för flera områden genom att gå endast en vidareutbildning

Den användare som har utbildningsbevis för användning av växtskyddsmedel både utomhus samt i och omkring växthus kan få nya utbildningsbevis för båda områdena vid ett och samma tillfälle. Detta framgår av 2 kap. 6 § och innebär att man endast behöver gå en av vidareutbildningarna och på denna få särskilda frågor tillagda på det prov som avslutar utbildningen. I och med att Jordbruksverket ska hålla i grundutbildningen i och omkring växthus framöver innebär det att denna möjlighet inte kan vara kvar. Bakgrunden till detta är dels att det i 2 kap. 15 § förordningen om bekämpningsmedel framgår att det är den myndighet eller länsstyrelse som har gett en sådan här utbildning som ska utfärda ett utbildningsbevis för den som deltagit, dels att Jordbruksverket respektive länsstyrelsen inte kan ge utbildning på ett område som den andre har ansvar för. Förändringen innebär att 2 kap. 6 § behöver upphävas och förfarandet renodlas så att för samtliga områden gäller att man måste gå en vidareutbildning för just det område som man önskar få utbildningsbevis

för. Detta är också den primära anledningen till borttagandet eftersom det är ett led i att säkerställa att användaren får rätt kunskap och därmed ökad säkerhet vid sin växtskyddsmedelsanvändning.

Övriga förtydliganden och redaktionella ändringar

I 1 kap. 1 §, 2 kap. 1–2 a §§ och 3 kap. 4 § görs mindre justeringar av språket för att bestämmelserna ska bli tydligare för läsaren.

I 4 kap. 2 § preciseras vilka paragrafer som Jordbruksverket kan göra undantag ifrån i stället för den nuvarande generella skrivningen som omfattar hela föreskrifterna. De paragrafer som inte tas med i uppräkningslistan är de allmänna bestämmelserna i 1 kap. och de som är av upplysningskaraktär i 2 kap. 3 § och 7 §, 3 kap. 1 och 6 §§ samt 4 kap. 1 §. Ändringen innebär endast en justering så att de bestämmelser som utifrån sin karaktär inte går att göra undantag från tas bort.

I bilagan till föreskrifterna anges de nämnda direktiven tydligare med fullständig titel och hänvisning i fotnot.

Ovan nämnda förändringar har ingen påverkan i sak. De kommer därför inte nämnas mer i denna konsekvensutredning.

1.4 Vad blir konsekvenserna om vi inte vidtar någon åtgärd (nollalternativet)?

Om vi inte genomför någon ändring i föreskrifterna skulle otydligheter kvarstå för läsaren av föreskrifterna.

Ett av skälen till att Jordbruksverket återtär ansvaret för kurserna för användning i och omkring växthus är att det ger Jordbruksverket en större möjlighet att anpassa kursinnehållet till särskilda odlings- och bekämpningssituationer. Det ökar möjligheterna till en säkrare hantering av växtskyddsmedel. Andra förändringar som görs är för att växtskyddsmedelsanvändarna ska få så bra och relevant utbildning som möjligt för sin användning och hantering av växtskyddsmedel. Att inte vidta några åtgärder skulle medföra att kursdeltagare fortfarande kan få utbildningsbevis för i och omkring växthus samt utomhus vid ett och samma kurstillfälle. Problemet är att denna möjlighet medför mer egenstudier. Miljötillsynen har visat att det kan leda till brister i kunskapen hos användarna.

Vad gäller avgifter skulle Jordbruksverket inte kunna upprätthålla kvaliteten på grundutbildningen för betning samt grund- och vidareutbildning för behandling av stubbar mot rotröta eftersom det i nuläget saknas kostnadstäckning.

Föreskrifterna skulle fortsatt ge utrymme för tolkningar som inte överensstämmer med hur reglerna tillämpas/anses i praktiken.

Problem med utbildningsbevisens giltighetstid skulle kvarstå, vilket innebär en osäkerhet för användaren och extra administration för Jordbruksverket och länsstyrelserna.

Generellt skulle vi inte anses uppfylla vårt ansvar om att erbjuda användare av växtskyddsmedel sådan utbildning som ger tillräcklig kunskap inom de ämnesområden som vi ansvarar för. Förordningen om bekämpningsmedel anger att ett användningstillstånd endast får ges till den som har den särskilda kunskap som behövs för att hantera medlet på ett säkert sätt.

1.5 Olika alternativ för att uppnå förändringen samt för- och nackdelar med dessa

Samtliga ändringar som föreslås; att återta kurserna, höja kursavgifterna, minska osäkerheten med utbildningsbevisen och förtydliga för läsaren görs genom justeringar av de regler som redan finns i föreskrifterna. Jordbruksverket har även möjlighet att påverka utbildningarna i de kursplaner som Jordbruksverket beslutar men vi ser inte att det löser de identifierande problemen. Vi ser därmed inte några alternativ för att få till stånd ändringarna på annat sätt än genom ändringar i föreskrifterna.

2 Bemyndiganden m.m.

2.1 Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Nedan anges de bemyndiganden som Jordbruksverket tillämpar i föreskriftsförslaget.

Tabell med bemyndiganden

Kapitel	Paragraf	Bestämmelse om bemyndigande
2	1	2 kap. 14 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel
2	4 och 6	2 kap. 17 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel
1	1 och 3	2 kap. 23 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel
2	4 a och 5	
4	2	
2	2 a	10 kap. 5 § förordningen (2013:63) om bekämpningsmedelsavgifter

2.2 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Föreskrifterna överensstämmer med EU-rätten och går inte utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Våra föreskrifter förhåller sig till de uppställda kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel.

Användning av växtskyddsmedel i klass 1L och 2L, i de fall som avses i 2 kap. 20 § förordningen om bekämpningsmedel, är ett reglerat yrke. Föreskriftsändringen behöver därmed genomgå en proportionalitetsprövning enligt förordningen (2020:757) om proportionalitetsprövning vid nya eller ändrade krav på yrkeskvalifikationer. Eftersom syftet med ändringarna i sak är att säkerställa skyddet för hälsa och miljö, samt att samma krav gäller för alla som har för avsikt att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel, anser vi i denna prövning att förslagen är icke-diskriminerande, nödvändiga och proportionerliga.

2.3 Ange skälen i det fall förslag syftar till ett genomförande av EU-direktiv i nationell rätt som går utöver direktivets miniminivå

Föreskrifterna överensstämmer med EU-rätten och går inte utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

2.4 Beskriv vilka undantagsmöjligheter som finns från regleringen (i föreskrifterna eller i annan lagstiftning) i händelse av fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig

Jordbruksverket har i föreskrifterna angett en generell möjlighet att meddela undantag. Det är således endast de allmänna bestämmelserna i 1 kap. samt de som är av upplysningskaraktär som det inte kan göras undantag ifrån. De föreslagna ändringarna berör möjlighet att göra undantag kopplade till följande regleringar:

- vilka kurser länsstyrelserna ansvarar för,
- vilken kursavgift deltagaren ska betala för sådan kurs som Jordbruksverket ansvarar för,
- giltighetstiden för ett utbildningsbevis,
- tillvägagångssättet för att få ett nytt utbildningsbevis för användning av växtskyddsmedel, och
- tillvägagångssättet för att få ett utbildningsbevis genom att gå en inriktningsdag.

3 Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

3.1 Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Det finns idag 19 274 användare med utbildningsbevis för användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus, utomhus, betning samt behandling mot rottröta. Information om antal företag finns däremot inte tillgänglig. Det är den enskilde användaren som behöver ha ett

utbildningsbevis och ett tillstånd. Sedan kan denne ha ett eget företag eller vara anställd. För att underlätta har vi i denna beskrivning utgått från att alla användare representerar var sitt företag.

De förändringar i sak som vi bedömer beröra företagen är följande:

- Återtagandet av växthuskurserna, bedöms beröra 887 företag inom branscherna distributörer för växtskyddsmedel, rådgivare, bär odlare, handelsträdgårdar, växthusodlare, plantskolor och skogsplantskolor.
- Införandet av kursavgifter för grund-, vidareutbildning samt inriktningsdag inom området växtskyddsanvändning i och omkring växthus, bedöms beröra 887 företag samt nya som anmäler sig till grundkursen och inriktningsdagen. Branscherna som representeras är distributörer för växtskyddsmedel, rådgivare, bär odlare, handelsträdgårdar, växthusodlare, plantskolor och skogsplantskolor.
- Höjning av befintliga avgifter för grundkurs i betning samt grundkurs och vidareutbildning för behandling av stubbar mot rotröta, bedöms beröra 1 197 företag samt nya som anmäler sig till grundkursen. Branscherna som representeras är distributörer för växtskyddsmedel, företag som betar utsäde, lantbrukare, växthusodlare, plantskolor, skogsplantskolor, skogsföretag och skogsentreprenörer.
- Att ändra giltighetstiden för utbildningsbevisen, bedöms beröra 18 077 företag. Branscherna som representeras är distributörer för växtskyddsmedel, jordbrukare, rådgivare, bär odlare, handelsträdgårdar, växthusodlare, parkförvaltare, greenkeepers, vaktmästare, järnvägsarbetare, fruktodlare, entreprenörer och plantskolor.
- Att ta bort möjligheten att få utbildningsbevis för flera områden genom att gå endast en vidareutbildning bedöms beröra 586 användare. De branscher som företagen finns inom är distributörer för växtskyddsmedel, rådgivare, bär odlare, handelsträdgårdar, växthusodlare och plantskolor.

Under kommande punkter, 3.2 – 3.6, fokuserar vi enbart på borttagande av möjligheten att kunna få utbildningsbevis för flera områden genom att gå endast en vidareutbildning eftersom resterande ändringar anses ha försumbar påverkan på företagen.

3.2 Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Förändringarna i föreskrifterna innebär inga förändrade eller nya administrativa kostnader för företagen (se särskild konsekvensanalys).

Konsekvenser som blir är att en användare kommer behöva gå en vidareutbildning (heldag 8 timmar) för respektive användningsområde till skillnad mot idag. Idag kan man få utbildningsbevis för två av användningsområdena genom att bara gå en vidareutbildning och svara på tillägsfrågor på provet. Även en restid till och från kurs tillkommer för de som väljer en fysisk kurs. Vad denna tid blir är svår att uppskatta eftersom den varierar utifrån kursdeltagare.

En vidareutbildning behöver man gå vart femte år och omfattar vid tillfället 8 timmar. Det vill säga 1,6 timmar per år för en person som behöver utbildningsbevis för både utomhus samt i och omkring växthus. Antal användare som berörs är enligt ovan 586 personer.

3.3 Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Kostnaderna som uppkommer för de företag som behöver utbildningsbevis för både utomhus samt i och omkring växthus är främst kursavgift och eventuella rese- och boendekostnader i samband med utbildningen. För framför allt ett ensamföretag kan det bli aktuellt att hyra in personal under själva kursdagen för att företaget fortsatt ska vara igång. Kostnaden för de 8 timmar som utbildningen omfattar bedöms för företag som behöver båda utbildningsbevisen bli 3 118 kr per femårsperiod (lönekostnad + kursavgift) dvs. 624 kr per år per företag.

3.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Jordbruksverket har under arbetet haft dialog med länsstyrelser, näring och andra centrala myndigheter för att tidigt får in synpunkter på förändringarna. Administrativa kostnader för att arrangera kurser i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus har beräknats utifrån att Jordbruksverket ska få full kostnadstäckning över tid. Genom förslaget kommer kursdeltagarna uppleva förbättringar med tanke på att det blir fler fysiska kurser, med större spridning både geografiskt och fördelat över året. Vår ambition med de föreslagna förändringarna är att de ska underlätta för deltagarna samt att utbildningarna ska ge den kunskap som behövs för att hantera växtskyddsmedel på rätt sätt.

3.5 Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Regleringen bedöms inte påverka konkurrensförhållandena för företagen. Kraven gäller samtliga användare av växtskyddsmedel på respektive område inom Sverige. Såväl utbildningsbevis som användningstillstånd är knutna till den enskilde användaren. De 586 användare/företag som tidsåtgången ökar för enligt 3.2 för att ha ett aktuellt utbildningsbevis bedöms endast få en marginell påverkan på konkurrenskraften jämfört med odlare inom övriga EU. Då utbildningssystemen ser väldigt olika ut inom unionen så ser vi ingen möjlighet att göra några direkta jämförelser med andra länder.

3.6 Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Bedömningen är att företagets hantering och applicering av växtskyddsmedel kommer bli bättre i takt med att deras kunskapsnivå höjs. Detta medför också att användarna får en säkrare miljö att arbeta i samt att deras påverkan på miljön i närområdet blir mindre.

4 Staten

4.1 Beskrivning av vilka som berörs av regleringen och hur många de är

Det är främst Jordbruksverket och länsstyrelserna som berörs av ändringarna. Det är de myndigheter som idag är involverade i att hålla i de aktuella utbildningarna och utfärda utbildningsbevis och användningstillstånd för de enskilda yrkesmässiga användarna av växtskyddsmedel.

De förändringar i sak som vi bedömer beröra staten är följande:

- Återtagandet av växthuskurserna, bedöms beröra Jordbruksverket och länsstyrelserna.
- Införandet av kursavgifter för grund-, vidareutbildning samt inriktningsdag inom området växtskyddsanvändning i och omkring växthus bedöms beröra Jordbruksverket
- Höjning av befintliga avgifter för grundkursen i betning samt grundkurs och vidareutbildning för behandling av stubbar mot rottröta, bedöms beröra Jordbruksverket
- Att giltighetstiden för utbildningsbevisen ändras, bedöms beröra Jordbruksverket och länsstyrelserna
- Att ta bort möjligheten att få utbildningsbevis för flera områden genom att gå endast en vidareutbildning bedöms beröra Jordbruksverket och länsstyrelserna.

4.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter

Av de föreslagna förändringarna är det införandet av nya kursavgifter och höjningen av befintliga kursavgifter som kommer innebära kostnader och intäkter för staten. Dessa områden beskrivs mer i detalj nedan.

Införandet av kursavgifter

Intäkter och resultat

För att täcka de utgifter som Jordbruksverket kommer få genom att hålla i utbildning i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus behöver verket ta ut en kursavgift. Det kommer införas kursavgifter för följande områden:

- Grundkurs i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus
- Vidareutbildning i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus
- Inriktningsdag för användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus

För att täcka kostnaderna för att arrangera en grundkurs i användning i och omkring växthus behöver kursavgiften vara 5 650 kr. Kursavgiften för en vidareutbildning behöver vara 1 790 kr. För en inriktningsdag på grundkursen i och omkring växthus behöver kursavgiften vara 1 420 kr.

Nedan presenteras förklaringar till de poster som legat till grund för att införa nya kursavgifter för grundutbildning, vidareutbildning samt inriktningsdag.

Deltagare

Det finns idag 301 användare som har utbildningsbevis för användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus samt 586 användare som har utbildningsbevis för användning av växtskyddsmedel både utomhus samt i och omkring växthus. Utav de 586 användare bedöms hälften, 293 användare, inte behöva utbildningsbevis för båda områdena. Anledningen till bedömningen att bara hälften kommer vilja bibehålla båda utbildningsbevisen är att de egentligen inte har behov av det, utan att det hittills varit enkelt att skaffa båda vid samma tillfälle. Vi bedömer att 475 användare kommer behöva gå vidareutbildningen för användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus de närmsta fem åren för att få ett nytt utbildningsbevis. Bedömningen utgår från att 20 % av resterande antal användare kan dras bort för att de inte skaffar nytt utbildningsbevis på grund av ålder, annat jobb med mera (301 växthus + 293 med båda - 20 % = 475 användare). Cirka 30 personer beräknas varje år behöva gå en grundkurs för att få ett utbildningsbevis för användning i och omkring växthus vilket gör att under fem år kommer 150 personer gå en sådan kurs. Det är i genomsnitt 8 personer som kommer gå en inriktningsdag per år.

Lönekostnader

Det är tre personer från Jordbruksverket som periodvis och i olika grad och omfattning kommer vara involverade i kurserna i och omkring växthus. Den totala tiden som beräknas läggas årligen i administration, kursundervisning med mera beräknas ligga på 168 timmar. Detta ger en total kostnad för personal på cirka 117 000 kr per år. Räknar vi med en årlig löneökning på 2 % per år skulle den totala kostnaden för personalen på fem år bli drygt 617 000 kr. Denna kostnad fördelas lika mellan grund- och vidareutbildning.

Resor

För att tillgodose önskan om en bättre geografisk spridning på både grund- och vidareutbildningar planeras för kurser på olika platser i landet utifrån var företag och efterfrågan i övrigt finns. På så sätt håller vi nere kostnaderna för företagen.

Övriga kostnader

För att arrangera det praktiska momentet på grundkurserna kommer Jordbruksverket behöva göra inköp av demonstrationssprutor, vattenkänsligt papper, munstycken, med mera. Materialen behövs för att kunna genomföra de övningar som finns i kursplanen och förbereda användarna på olika moment i deras yrkesverksamhet. Kostnaden för demonstrationssprutorna är en engångskostnad på ca 16 000 kr och vattenkänsligt papper (förbrukningsvara) för 1 300 kr per paket. Till den första kurssäsongen behöver utbildningsmaterial tas fram, vilket bedöms kräva 36 timmars arbete. Totalt beräknas denna engångskostnad uppgå till cirka 25 100 kr, och omfattar material och arbete. I övriga kostnader ingår också utgifter för inköp av kursmaterial, hyra av släp och bil för att transportera utrustning till grundkurserna med mera.

I tabellerna nedan visas kostnader och intäkter för att arrangera grund- och vidareutbildning för användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus första säsongen samt under en femårsperiod.

Resultat grundutbildning	År 1	År 5
Intäkter		
Kursavgift	169 500	847 500
Totala lönekostnader		
Totala lönekostnader	59 286	308 527
Resor		
Jönköping	688	3 440
Övrigt		
Övrigt	105 750	528 750
Resultat		
Resultat	3 776	6 783
<hr/>		
Resultat vidareutbildning	År 1	År 5

Intäkter

Kursavgift	170 050	850 250
Totala lönekostnader		
Totala lönekostnader	59 286	308 527
Resor		
Katrineholm	2 728	13 640
Övrigt		
Övrigt	109 906	549 529
Resultat		
Resultat	4 618	10 994

Höjning av befintliga kursavgifter

Kursavgiften för grundutbildningen i betning behöver höjas från 5 200 kr till 5 800 kr per deltagare för att täcka ökade kostnader för hyra av lokal, personalkostnader, med mera. Höjningen på cirka 12 % tar även höjd för förväntade kostnadsökningar inom de närmsta åren.

Kursavgiften för utbildningen för behandling av stubbar mot rotröta är idag 200 kr per deltagare. För att täcka kostnader för framtagande och underhåll av denna digitala utbildning behöver avgiften höjas till 370 kr per deltagare.

4.3 Beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser

Utöver vad som nämns under punkten 4.2 anses även förändring av giltighetstiden för utbildningsbevisen få betydelse i sak för staten. Detta område beskrivs mer i detalj nedan.

Förändring av giltighetstiden för ett utbildningsbevis när en vidareutbildning genomförs mer än ett år innan befintligt utbildningsbevis löper ut

Vår uppskattning är att förslaget kommer minska risken för missförstånd och tidsåtgång vid kontroll av utbildningsbevis och tillstånd då alla får en giltighetstid på fem år. För myndigheterna innebär förändringen en minskad administration vid kurserna i växtskyddsmedelsanvändning med i genomsnitt 30 timmar per år.

4.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Jordbruksverket har under arbetet haft dialog med länsstyrelser, näring och andra centrala myndigheter för att tidigt får in synpunkter på förändringarna. Administrativa kostnader för att arrangera kurser i användning av växtskyddsmedel i och omkring växthus har beräknats utifrån att Jordbruksverket ska ha full kostnadstäckning över tid. Genom förslaget kommer kursdeltagarna uppleva förbättringar med tanke på att det blir fler fysiska kurser, med större spridning både geografiskt och fördelat över året. Arbetet hos Jordbruksverket med utbildningarna har genomgående haft utgångspunkten att åtgärderna vidtas för att upprätthålla kvalitet samt att anpassa till och underlätta för deltagarna.

5 Samråd

5.1 Beskrivning av samråd

I samband med framtagande av denna konsekvensutredning har samråd hållits med Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen och länsstyrelserna. Kontakter har också tagits med Universitets- och högskolerådet.

Dessa samråd har utförts som möten via teams med sakkunniga på respektive myndighet eller via mail. Under mötena har de föreslagna förändringarna diskuterats.

6 Ikraftträdande och utvärdering

6.1 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Det är av betydelse att föreskriftsändringarna träder i kraft till den 1 juni 2025 så att de kan tillämpas på kurssäsongen som börjar då. Det behöver alltså finnas förutsättningar för att planera för kurssäsongen utifrån de ändringar som görs i sak, framför allt att Jordbruksverket ska hinna förbereda för de kurser för användare av växtskyddsmedel i och omkring växthus som ska hållas. Länsstyrelserna och Jordbruksverket behöver så snart det är möjligt informera om de förändringar som påverkar planeringen för kommande kursdeltagare.

6.2 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Föreskrifterna kommer att följas upp enligt den rutin för utvärdering av konsekvenser av föreskrifter som finns på växt- och kontrollavdelningen på Jordbruksverket. Rutinen innebär

i huvudsak att en plan för uppföljning fastställs i samband med att föreskrifterna beslutas och att det under denna uppföljningsperiod samlas in synpunkter från de berörda och internt på Jordbruksverket. Synpunkterna utvärderas och vid behov ändras föreskrifterna.